

C/2023/994

14.11.2023

ZALECENIE RADY

z dnia 13 listopada 2023 r.

oceniające postępy uczestniczących państw członkowskich w wypełnianiu zobowiązań podjętych w ramach stałej współpracy strukturalnej (PESCO)

(C/2023/994)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 46 ust. 6,

uwzględniając Protokół nr 10 w sprawie stałej współpracy strukturalnej ustanowionej na mocy artykułu 42 Traktatu o Unii Europejskiej, dołączony do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2017/2315 z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia stałej współpracy strukturalnej (PESCO) oraz ustalenia listy uczestniczących w niej państw członkowskich ⁽¹⁾,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Art. 4 ust. 2 lit. d) decyzji (WPZiB) 2017/2315 przewiduje, że Rada ma przyjmować decyzje i zalecenia oceniające wkłady wnoszone przez uczestniczące państwa członkowskie w celu wypełnienia uzgodnionych zobowiązań, zgodnie z mechanizmem określonym w art. 6 tej decyzji.
- (2) Art. 6 ust. 3 decyzji (WPZiB) 2017/2315 przewiduje, że na podstawie rocznego sprawozdania na temat PESCO przedstawianego przez Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwanego dalej „Wysokim Przedstawicielem”) Rada raz w roku ma dokonywać przeglądu tego, czy uczestniczące państwa członkowskie nadal wypełniają dalej idące zobowiązania, o których mowa w art. 3 tej decyzji.
- (3) W dodatku 1 do załącznika do konkluzji Rady z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie przeglądu strategicznego PESCO 2020 sprecyzowano, że Wysoki Przedstawiciel ma przedstawić, najpóźniej w lipcu każdego roku, roczne sprawozdanie dotyczące stanu wdrażania PESCO, tak aby Rada mogła do listopada danego roku przyjąć swoje zalecenie oceniające postępy uczestniczących państw członkowskich w wypełnianiu zobowiązań podjętych w ramach PESCO. Punkt 16 zalecenia Rady z dnia 6 marca 2018 r. dotyczącego planu wdrażania PESCO ⁽²⁾ określa, że Komitet Wojskowy Unii Europejskiej powinien udzielić Komitetowi Politycznemu i Bezpieczeństwa doradztwa wojskowego i zaleceń, aby umożliwić mu przygotowanie przeglądu, podczas którego Rada zweryfikuje, czy uczestniczące państwa członkowskie nadal wypełniają dalej idące zobowiązania.
- (4) Punkt 26 zalecenia Rady z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawie ustalenia kolejności wypełniania dalej idących zobowiązań podjętych w ramach PESCO i precyzującego bardziej szczegółowe cele oraz uchylającego zalecenie z dnia 15 października 2018 r. ⁽³⁾ (zwane dalej „zaleceniem z dnia 16 listopada 2021 r.”) określa, że uczestniczące państwa członkowskie dokonają przeglądu swoich krajowych planów wdrożenia oraz odpowiednio je zaktualizują i prześlą sekretariatowi PESCO do dnia 10 marca 2022 r., a następnie będą powtarzać to działanie co roku, zachowując ten sam termin, zgodnie z art. 3 ust. 2 decyzji (WPZiB) 2017/2315, z myślą o ocenie przewidzianej w art. 6 ust. 3 tej decyzji. Co dwa lata do krajowych planów wdrożenia należy dołączać oświadczenie polityczne wysokiego szczebla, w którym uczestniczące państwa członkowskie mogą przedstawiać w skrócie główne osiągnięcia, określać specyficzne dla siebie priorytety krajowe i dzielić się doświadczeniami w zakresie planowania i wkładów z myślą o wypełnieniu wszystkich dalej idących zobowiązań.

⁽¹⁾ Dz.U. L 331 z 14.12.2017, s. 57.

⁽²⁾ Dz.U. C 88 z 8.3.2018, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 464 z 17.11.2021, s. 1.

- (5) Punkt 28 zalecenia z dnia 16 listopada 2021 r. określa, że Wysoki Przedstawiciel, poczynawszy od 2022 r., powinien uwzględnić to zalecenie w rocznym sprawozdaniu na temat PESCO, co ułatwi ocenę wypełniania dalej idących zobowiązań przez poszczególne uczestniczące państwa członkowskie.
- (6) W dniu 21 marca 2022 r. Rada przyjęła Strategiczny kompas na rzecz bezpieczeństwa i obrony, a w dniu 20 marca 2023 r. Wysoki Przedstawiciel przedłożył swoje Roczne sprawozdanie z postępów w realizacji Strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony, w którym zaapelował do państw członkowskich o stałe i silne zaangażowanie polityczne, tak by PESCO mogła osiągać założone cele i wspierać realizację Strategicznego kompasu.
- (7) W dniu 23 maja 2023 r. Rada przyjęła decyzję (WPZiB) 2023/1015 ⁽⁴⁾ w sprawie potwierdzenia uczestnictwa Danii w PESCO i zmiany decyzji (WPZiB) 2017/2315 w sprawie ustanowienia stałej współpracy strukturalnej (PESCO) oraz ustalenia listy uczestniczących w niej państw członkowskich.
- (8) W dniu 25 lipca 2023 r. Wysoki Przedstawiciel przekazał Radzie swoje roczne sprawozdanie dotyczące stanu wdrażania PESCO (zwane dalej „sprawozdaniem rocznym”), w tym wypełniania zobowiązań przez poszczególne uczestniczące państwa członkowskie, zgodnie z ich zaktualizowanymi i zweryfikowanymi w wyniku przeglądu krajowymi planami wdrożenia.
- (9) Na tej podstawie Rada powinna zatem przyjąć zalecenie oceniające postępy uczestniczących państw członkowskich w wypełnianiu zobowiązań podjętych w ramach PESCO,

PRZYMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

I. Cel i zakres

1. Celem niniejszego zalecenia jest ocena wkładów wniesionych przez uczestniczące państwa członkowskie z myślą o wypełnieniu 20 dalej idących zobowiązań podjętych w ramach PESCO. Ocena opiera się na rocznym sprawozdaniu przedstawionym przez Wysokiego Przedstawiciela w dniu 25 lipca 2023 r. oraz na krajowych planach wdrożenia przedłożonych przez uczestniczące państwa członkowskie w 2023 r.

II. Wnioski i zalecenia

2. Rada podkreśla, że – jak wynika ze sprawozdania rocznego – uczestniczące państwa członkowskie zintensyfikowały działania na rzecz wypełnienia dalej idących zobowiązań, w tym poprzez realizowanie projektów PESCO, w których obserwuje się postępy we wszystkich odnośnych dziedzinach. Ponadto Rada odnotowuje, że w przyjętym w tym roku sprawozdaniu rocznym wskazano pierwsze skutki, jakie prowadzona przez Rosję wojna napastnicza przeciwko Ukrainie wywiera na polityki i projekty uczestniczących państw członkowskich dotyczących dziedziny bezpieczeństwa i obrony. Widać to we wstępnych zmianach, które wprowadzono do istniejących planów uczestniczących państw członkowskich i których celem jest zabezpieczenie zdolności niezbędnych do prowadzenia działań wojennych o dużej intensywności, w tym czynników warunkujących potencjał sił; w ich zamiarze dostosowania krajowych polityk i strategii w dziedzinie przemysłu obronnego oraz we wzmożonej współpracy tych państw mającej ułatwić transgraniczny transport wojskowy w Europie, obejmującej wsparcie ze strony kraju-gospodarza. W obecnym kontekście geopolitycznym PESCO stanowi kluczowe ramy współpracy obronnej i zwiększania zdolności obronnych uczestniczących państw członkowskich – ramy te są elastyczne i możliwe do dostosowania, a jednocześnie nadal kształtowane są przez państwa członkowskie. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Dania jako 26. państwo członkowskie będzie uczestniczyć w PESCO, co wyraźnie pokazuje, że ta forma współpracy w dalszym ciągu odgrywa ważną rolę. Silniejsza Unia o większych zdolnościach w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony przyczyni się pozytywnie do zapewnienia bezpieczeństwa światowego i transatlantyckiego oraz uzupełni działania NATO, które pozostaje podstawą zbiorowej obrony swoich członków.
3. Ramy PESCO okazują się również przydatne w stawianiu czoła nowym wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa. Skutki głęboko zmienionego środowiska bezpieczeństwa zaczynają znajdować odzwierciedlenie w zwiększonych wkładach uczestniczących państw członkowskich w wypełnianie zobowiązań PESCO we wszystkich pięciu obszarach: wydatki, planowanie, wymiar operacyjny, usuwanie braków w zakresie zdolności i wzmocnienie europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB). Rada odnotowuje, że chociaż w krajowych planach wdrożenia nie widać jeszcze dużej zmiany, uczestniczące państwa członkowskie wprowadzają wstępne modyfikacje do już istniejących planów, aby zabezpieczyć zdolności niezbędne do prowadzenia działań wojennych o dużej intensywności, w tym czynniki warunkujące potencjał sił. W ramach szeregu projektów PESCO podjęto działania mające – w obliczu wyzwań wynikających z kontynuowanej rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie – szybko zwiększyć dostępność i skuteczność zdolności, którymi dysponują państwa członkowskie. Takie projekty obejmują: systemy przeciwdziałania bezzałogowym statkom powietrznym, wsparcie medyczne i ochrona morskiej infrastruktury krytycznej.

⁽⁴⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2023/1015 z dnia 23 maja 2023 r. w sprawie potwierdzenia uczestnictwa Danii w PESCO i zmiany decyzji (WPZiB) 2017/2315 w sprawie ustanowienia stałej współpracy strukturalnej (PESCO) oraz ustalenia listy uczestniczących w niej państw członkowskich (Dz.U. L 136 z 24.5.2023, s. 73).

Postępy w pięciu obszarach zobowiązań

4. W obecnym kontekście geopolitycznym Rada z zadowoleniem przyjmuje wzmocnioną współpracę w ramach PESCO i usprawnienia we wszystkich obszarach zobowiązań. Jednocześnie uznaje, że potrzebne są dalsze postępy, aby do końca drugiego etapu wstępnego PESCO, czyli do końca 2025 r., wypełnić wszystkie zobowiązania.
5. W związku z tym Rada podkreśla, że:
 - a) uczestniczące państwa członkowskie nadal zwiększały wydatki na obronność, co doprowadziło do wzrostu o 12 % w 2023 r., a według prognoz wydatki nadal będą rosły w latach 2024–2025. Ponadto 25 % łącznych wydatków na obronność przeznaczonych na inwestycje w obronność w 2022 r. wykorzystano do przyspieszenia pozyskania potrzebnych zdolności i uzupełniania zapasów głównie poprzez zamawianie gotowych produktów w poszukiwaniu natychmiastowych rozwiązań, a także z korzyścią dla EDTIB. Przywołując plan działań uzgodniony w Wersalu oraz Strategiczny kompas, Rada ponownie podkreśla, że należy zwiększyć i ulepszyć wydatki na obronność oraz usprawnić rozwijanie i planowanie zdolności w UE, by lepiej radzić sobie z realiami operacyjnymi oraz nowymi zagrożeniami i wyzwaniem. Jednocześnie Rada wzywa wszystkie uczestniczące państwa członkowskie, aby podjęły wspólne wysiłki w celu odwrócenia tendencji spadkowej w zakresie wydatków na badania i technologie obronne (spadek z 1,7 % do 1,1 %), które to wydatki pozostają znacznie poniżej wspólnego poziomu odniesienia wynoszącego 2 %. Jednym z priorytetów uczestniczących państw członkowskich powinno pozostać pobudzanie badań, technologii, rozwoju i innowacji, jak również dokonywania – zwłaszcza wspólnie przez uczestniczące państwa członkowskie – zakupów, przy jednoczesnym zachowaniu odpowiedniej równowagi między długofalowymi innowacjami w zakresie przyszłych zdolności a odpowiednią ilością wojskowych zapasów sprzętu, a także z myślą o wzmocnieniu EDTIB;
 - b) uczestniczące państwa członkowskie wykazały pewne usprawnienia w korzystaniu z unijnych narzędzi i inicjatyw w zakresie rozwoju zdolności jako punktu odniesienia w procesach krajowych. W związku z tym zachęca się je, by w pełni wykorzystywały unijne narzędzia i inicjatywy służące ustalaniu priorytetów – zwłaszcza plan rozwoju zdolności UE (CDP), który stanowi jeden z podstawowych punktów odniesienia dla rozwoju zdolności UE, z uwzględnieniem procesu realizacji celu podstawowego w zakresie planowania zdolności, oraz dla wszystkich unijnych inicjatyw i instrumentów w dziedzinie obronności – a także zalecenia wynikające ze skoordynowanego rocznego przeglądu w zakresie obronności (CARD), w celu informowania krajowych podmiotów odpowiedzialnych za planowanie zdolności; tym samym wsparte zostaną wysiłki uczestniczących państw członkowskich na rzecz konwergencji – na ile to możliwe – krajowych planów obrony. Rada przypomina, że spójność wyników między CDP i CARD, z jednej strony, a odpowiednimi procesami NATO, takimi jak proces planowania obronnego NATO, z drugiej strony, była i nadal będzie zapewniana w przypadku nakładania się wymogów, z uwzględnieniem odmiennego charakteru obu organizacji oraz ich odnośnych zadań i członkostwa w tych organizacjach;
 - c) aby zlikwidować utrzymujące się luki, które wymagają pilnego wypełnienia, zachęca się uczestniczące państwa członkowskie do zwiększania wkładów w trwające misje i operacje wojskowe w dziedzinie wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO) oraz w kompleksową bazę danych, która została zbudowana w oparciu o harmonogram grup bojowych UE, bazę danych na temat szybkiego reagowania oraz wykazy elementów siły, i która stanowi jeden z podstawowych elementów architektury unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania (EU RDC), z uwzględnieniem zasady jednolitego zasobu sił. Dodatkowo, przypominając o procesie realizacji celu podstawowego, zachęca się uczestniczące państwa członkowskie do tego, by bardziej szczegółowo zajęły się brakami w zakresie zdolności strategicznych, a mianowicie celami zdolnościowymi o dużym oddziaływaniu. Powinny również sfinalizować ponowną ocenę zakresu i definicji wspólnych kosztów misji i operacji wojskowych w dziedzinie WPBiO, ćwiczeń wojskowych i unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania z myślą o osiągnięciu porozumienia politycznego w 2023 r. Należy jak najszybciej zakończyć prace nad określeniem parametrów odpowiedniego wkładu w misje i operacje wojskowe, o co postulowano w zaleceniu z dnia 16 listopada 2021 r.;
 - d) uczestniczące państwa członkowskie nie nadały jeszcze wystarczającego priorytetu europejskiemu podejściu opartemu na współpracy w przypadku eliminowania luk w zdolnościach. Rada odnotowuje, że uczestniczące państwa członkowskie w coraz większym stopniu badają możliwość korzystania z zapewnianych na poziomie UE i opartych na współpracy wariantów zaspokajania pilnych potrzeb oraz zwiększania dostępności i skuteczności zdolności obronnych, jednocześnie jednak zachęca je, aby zwiększały inwestycje i wykorzystywały coraz większe środki budżetowe przeznaczone na obronność m.in. w celu inwestowania w europejskie rozwiązania oparte na współpracy z myślą o eliminowaniu braków w zdolnościach, tym samym przyczyniające się do zapewnienia większej spójności w zakresie unijnej obronności UE i ograniczenia zależności technologicznych i przemysłowych;

- e) uczestniczące państwa członkowskie nadal wykorzystują Europejską Agencję Obrony (EDA) jako najważniejsze europejskie forum służące wspólnemu rozwojowi zdolności, w szczególności w odniesieniu do działań takich jak harmonizacja wymogów i innowacje, oraz jako podstawową strukturę w kontekście wspólnych zamówień. Harmonizacja wymogów wojskowych oraz interoperacyjność sił zbrojnych, zarówno pod względem zdolności, jak i operacji, pozostają głównymi celami zgodnie z zobowiązaniami podjętymi w ramach PESCO;
 - f) uczestniczące państwa członkowskie skoncentrowały się na umożliwianiu branżom krajowym uczestniczenia we współpracy transgranicznej w obrębie UE, w szczególności w ramach Europejskiego Funduszu Obronnego. W kontekście zmieniającego się środowiska bezpieczeństwa niektóre uczestniczące państwa członkowskie sygnalizują zamiar dostosowania krajowych polityk i strategii w dziedzinie przemysłu obronnego, w tym zająć się kwestią bezpieczeństwa dostaw i zmniejszania zależności strategicznych. Rada podkreśla, że należy wzmocnić reaktywność i odporność EDTIB, aby stawić czoła scenariuszom działań wojennych o dużej intensywności, oraz zachęca uczestniczące państwa członkowskie do wykorzystywania nowych inicjatyw w celu zwiększenia zdolności produkcyjnych przemysłu obronnego w UE. Uczestniczące państwa członkowskie są również proszone o dalsze angażowanie się w programy współpracy, które mają pozytywny wpływ na EDTIB, w tym poprzez uwzględnianie tych programów w swoich strategiach i procedurach nabywania.
6. Rada apeluje ponadto, by każde uczestniczące państwo członkowskie uwzględniło ustalenia i zalecenia przedstawione w sprawozdaniu rocznym oraz dokonało przeglądu i aktualizacji swojego wkładu w wypełnianie dalej idących zobowiązań.

Projekty PESCO

7. Wraz z przyjęciem w drodze decyzji Rady (WPZiB) 2023/995 ^(⁵) w maju 2023 r. piątej serii projektów PESCO ich liczba wzrosła do 68, co przyczyniło się do wypełniania 20 dalej idących zobowiązań. Rada z zadowoleniem przyjmuje nowe projekty, które mają zapewnić zdolności krytyczne bardziej ukierunkowane na działalność operacyjną, wzmocnić zdolność uczestniczących państw członkowskich do reagowania na zagrożenia konwencjonalne i zapewnić zdolności nowej generacji, a także poprawić ochronę krytycznej infrastruktury dna morskiego, komunikację i wsparcie medyczne dostosowane do unijnej zdolności szybkiego rozmieszczania.
8. Odnotowując sprawozdanie z postępów w realizacji projektów PESCO, przyjęte w dniu 11 lipca 2023 r., Rada podkreśla zdolność adaptacyjną i skuteczność PESCO jako ram współpracy, zwracając uwagę na widoczne postępy w projektach PESCO we wszystkich dziedzinach. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że te obszary zdolności, które okazały się szczególnie istotne w świetle doświadczeń płynących z kontynuowanej rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, zostały już objęte zakresem niektórych bieżących projektów PESCO.
9. Rada z zadowoleniem przyjmuje również fakt, że projekty PESCO przynoszą już konkretne rezultaty w takich dziedzinach jak cyberbezpieczeństwo, systemy bezzałogowe, mobilność wojskowa, nadzór chemiczny, biologiczny, radiologiczny i jądrowy oraz usługi medyczne. Niektóre z tych zdolności, takie jak zdolności zapewniane w ramach projektów PESCO „Europejskie Dowództwo Medyczne” i „Zespoły szybkiego reagowania na cyberincydenty”, zostały już wykorzystane lub uruchomione w celu wsparcia unijnych misji i operacji w dziedzinie WPBiO, a mianowicie EUMAM Ukraine i EUTM Mozambique, lub w celu wsparcia unijnych partnerów, w tym Ukrainy. Te pozytywne wydarzenia świadczą o tym, że projekty PESCO są środkiem wspierania kultury współpracy.
10. Jeśli chodzi o projekty, które mają zostać wkrótce – po osiągnięciu pozytywnych rezultatów – zakończone, sekretariat PESCO mógłby ułatwiać dyskusje na temat wykorzystania zapewnionych zdolności i związanych z nimi struktur, w tym na temat ewentualnych projektów następczych. Rada sugeruje również, by po tym, jak projekty osiągną swoje cele i tym samym ustanowiona zostanie stała współpraca strukturalna, możliwe było zamykanie projektów. Sekretariat PESCO powinien doradzać w kwestii zamykania projektów, tak by zadbać o to, by wysiłki uczestniczących państw członkowskich koncentrowały się na projektach przynoszących konkretne rezultaty.
11. Jednocześnie Rada odnotowuje, że niektóre projekty wymagają szczególnej uwagi lub szczegółowej kontroli, jeśli zgodnie z planem mają osiągnąć wymierne rezultaty. Jeżeli członkowie projektów stwierdzą, że nie mogą one przynieść oczekiwanych wyników lub w ich ramach nie da się osiągać dalszych postępów, projekty takie należy zamknąć.

⁽⁵⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2023/995 z dnia 22 maja 2023 r. w sprawie zmiany i aktualizacji decyzji (WPZiB) 2018/340 ustanawiającej listę projektów do zrealizowania w ramach PESCO (Dz.U. L 135 z 23.5.2023, s. 123).

12. Aby skutecznie rozpocząć współpracę i zapewnić jakość wpływu projektów na sytuację w zakresie unijnej obronności, Rada podkreśla korzyści, jakie mogą odnieść uczestniczące państwa członkowskie z przedstawiania dokładnie przemyślanych propozycji projektów, wyraźnie określających koncepcje, terminy, cele i programy prac. Z myślą o przyszłych projektach PESCO, które mogą zostać przyjęte w przyszłości, Rada podkreśla, że takie przyszłe projekty muszą być istotne ze strategicznego punktu widzenia, zgodnie ze Strategicznym kompasem, i odzwierciedlać aktualny kontekst polityczny, a także powinny być powiązane z unijnymi priorytetami rozwoju zdolności. Ponadto projekty te powinny wykorzystywać możliwości współpracy w zakresie wspólnego rozwoju zdolności obronnych, które to możliwości określono w ramach CARD. W tym celu zachęca się uczestniczące państwa członkowskie, by rozważyły możliwość korzystania ze wsparcia ze strony sekretariatu PESCO zarówno przy wdrażaniu projektów, jak i przy przygotowywaniu propozycji projektów, z wykorzystaniem wiedzy fachowej EDA i Sztabu Wojskowego Unii Europejskiej, stosownie do przypadku.
13. Na wniosek uczestniczących państw członkowskich sekretariat PESCO mógłby proponować i ułatwiać spotkania osób zaangażowanych w realizację grup projektów PESCO o zidentyfikowanych synergiach i podobieństwach, by propagować współpracę i zwiększać oddziaływanie i skuteczność projektów, oszczędzać zasoby i zapobiegać niepotrzebnemu powielaniu działań. Ponadto uczestniczące państwa członkowskie, w stosownych przypadkach przy wsparciu sekretariatu PESCO, powinny nadal usprawniać komunikację strategiczną na temat tych projektów i ich wartości dla obronności i bezpieczeństwa w UE. Ponadto zachęca się koordynujące państwa członkowskie do przekazywania – także Komitetowi Wojskowemu UE (EUMC) – informacji na temat postępów, gdy ich projekt osiągnie swoje najważniejsze założenia i cele.
14. Rada przypomina, że państwa trzecie, które spełniają warunki ogólne, mogą wyjątkowo być zapraszane do udziału w poszczególnych projektach PESCO, zgodnie z procedurą zaproszenia przewidzianą w decyzji Rady (WPZiB) 2020/1639 ⁽⁶⁾. Rada odnotowuje, że szereg partnerów UE wyraziło zainteresowanie udziałem w projektach PESCO. W związku z tym Rada z zadowoleniem odnotowuje, że w przyszłości Kanada będzie uczestniczyć w drugim projekcie PESCO – a mianowicie „Sieci centrów logistycznych w Europie i wsparciu operacji”, przewidzianej w decyzji Rady (WPZiB) 2023/385 ⁽⁷⁾. Wyraża również zadowolenie z przyszłego udziału Zjednoczonego Królestwa w projekcie „Mobilność wojskowa” – państwo to przystąpi do współpracy po zawarciu ustalenia administracyjnego, przewidzianego w decyzji Rady (WPZiB) 2022/2244 ⁽⁸⁾.

III. Przegląd strategiczny PESCO

15. W kontekście przeglądu strategicznego PESCO, który należy przeprowadzić najpóźniej pod koniec 2025 r., oraz zgodnie z notyfikacją PESCO, w której zwraca się również uwagę na szczególny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych państw członkowskich, Rada przypomina, że uczestniczące państwa członkowskie ocenią wypełnienie wszystkich zobowiązań PESCO ustanowionych dla etapu wstępnego oraz przeprowadzą dyskusję i podejmą decyzję w sprawie nowych zobowiązań z myślą o rozpoczęciu nowej fazy prac na rzecz europejskiej integracji w zakresie bezpieczeństwa i obronności, zgodnie ze Strategicznym kompasem.
16. Przegląd strategiczny PESCO będzie stanowił dobrą okazję do ukształtowania przyszłego rozwoju tej formy współpracy i dostosowania jej do kontekstu geopolitycznego, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu ambicji. Rada apeluje do uczestniczących państw członkowskich, aby wykorzystały przegląd do wzmocnienia PESCO, tak by współpraca ta mogła w większym stopniu rozwinąć swój pełny potencjał. Dzięki lepszemu wspieraniu uczestniczących państw członkowskich w harmonizacji ich planowania i zabezpieczaniu potrzebnych zdolności, PESCO może znacząco przyczynić się do osiągnięcia uzgodnionych celów i dodatkowo zwiększyć spójność z innymi inicjatywami i działaniami UE w dziedzinie obronności. Nie przesądzając o wyniku przeglądu strategicznego PESCO, formułowanie dalej idących zobowiązań w sposób, który sprawiałby, że będą one bardziej szczegółowe, mierzalne, możliwe do osiągnięcia, adekwatne i określone w czasie, pomogłoby uczestniczącym państwom członkowskim w wypełnianiu tych zobowiązań.
17. W związku z tym Rada z zadowoleniem przyjmuje i popiera propozycję Wysokiego Przedstawiciela dotyczącą rozpoczęcia przeglądu strategicznego PESCO w listopadzie bieżącego roku. Założenia i harmonogram przeglądu strategicznego PESCO powinny być podzielone na trzy odrębne etapy: etap refleksji (listopad 2023 r. – maj 2024 r.) obejmujący dyskusje między uczestniczącymi państwami członkowskimi na temat zakresu i stopnia szczegółowości przeglądu; etap podejmowania decyzji (czerwiec – listopad 2024 r.), który zakończy się porozumieniem w sprawie elementów PESCO wymagających nowego podejścia; i etap wdrażania (w 2025 r.) formalizujący wyniki przeglądu poprzez wprowadzenie, w razie potrzeby, zmian w odpowiednich aktach prawnych. Terminowe zakończenie przeglądu umożliwi

⁽⁶⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2020/1639 z dnia 5 listopada 2020 r. w sprawie ogólnych warunków, na jakich państwa trzecie mogłyby wyjątkowo być zapraszane do udziału w poszczególnych projektach PESCO (Dz.U. L 371 z 6.11.2020, s. 3).

⁽⁷⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2023/385 z dnia 20 lutego 2023 r. w sprawie udziału Kanady w projekcie PESCO sieci centrów logistycznych w Europie i wsparciu operacji (Dz.U. L 53 z 21.2.2023, s. 14).

⁽⁸⁾ Decyzja Rady (WPZiB) 2022/2244 z dnia 14 listopada 2022 r. w sprawie udziału Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w projekcie PESCO pt. „Mobilność wojskowa” (Dz.U. L 294 z 15.11.2022, s. 22).

rozpoczęcie w 2026 r. kolejnego etapu odnowionej i silniejszej PESCO. Ponieważ proponowany harmonogram ma charakter wstępny – w oczekiwaniu na wyniki etapu refleksji – może być odpowiednio dostosowywany. Bardziej szczegółowy program i dokumenty uzupełniające zostaną przedstawione w odpowiednim czasie. Wdrażanie mogłoby rozpocząć się wcześniej, jeżeli uczestniczące państwa członkowskie tak uzgodnią i jeżeli będzie to możliwe.

IV. Dalsze działania

18. Uczestniczące państwa członkowskie powinny czynić dalsze postępy w realizacji 20 dalej idących zobowiązań – z myślą o wypełnieniu ich wszystkich do 2025 r. – i powiązanych projektów, z uwzględnieniem niniejszego zalecenia. Rada podkreśla, że projekty powinny pomagać uczestniczącym państwom członkowskim w wypełnianiu dalej idących zobowiązań.
19. Rada zwraca również uwagę na konieczność ukierunkowania krajowych planów wdrożenia na aspekty strategiczne i polityczne. Pomoże to przyczynić się również do celów uzgodnionych w Strategicznym Kompasie. W tym celu uczestniczące państwa członkowskie są proszone o uaktualnienie swoich krajowych planów wdrożenia i przedstawienie ich sekretariatowi PESCO do dnia 10 marca 2024 r. W związku z tym Rada podkreśla potrzebę lepszego odzwierciedlenia polityki obronnej, planowania ukierunkowanego na przyszłość i celów uczestniczących państw członkowskich, tak aby jasno określić ich polityczny zamiar i wizję wykonywania zobowiązań. Uczestniczące państwa członkowskie zachęca się również do dalszego korzystania z ustanowionej przez EDA platformy cyfrowej, a mianowicie unijnej współpracy w dziedzinie obronności, (*EU Collaboration in Defence*) do celów przekazywania krajowych planów wdrożenia – platforma ta stała się bowiem preferowanym przez te państwa sposobem aktualizacji krajowych planów wdrożenia.
20. W 2024 r. do krajowych planów wdrożenia wszystkie uczestniczące państwa członkowskie powinny dołączyć oświadczenie polityczne wysokiego szczebla, w którym wskażą swoje główne osiągnięcia i określą priorytety krajowe. Pomoże to w zapewnieniu – w kontekście zbliżającego się przeglądu strategicznego PESCO – niezbędnej odpowiedzialności politycznej i będzie wsparciem dyskusji na szczeblu politycznym, w tym dyskusji na temat przyszłości PESCO po zakończeniu obecnego etapu współpracy.
21. Odnotowując, że PESCO zapewnia ramy ściślejszej współpracy między uczestniczącymi państwami członkowskimi zarówno w zakresie zobowiązań, jak i projektów, Rada zachęca uczestniczące państwa członkowskie do częstszego i pełniejszego korzystania z tej formy współpracy, która uzupełnia inne inicjatywy i procesy w dziedzinie obronności – w szczególności CDP, CARD i Europejski Fundusz Obronny – i która jest z nimi spójna. Państwa te są również proszone, aby – uwzględniając Strategiczny Kompas – wykorzystywały w ramach PESCO, o ile to możliwe, ewentualne nowe rozwiązania w kontekście wspólnych zamówień, przy zapewnieniu pełnej zgodności z programami EDA i rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2418 ⁽⁹⁾ w sprawie ustanowienia instrumentu na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy, oraz zwiększania zdolności produkcyjnych EDTIB, przy zapewnieniu pełnej zgodności z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1525 ⁽¹⁰⁾ w sprawie wspierania produkcji amunicji.
22. Rada jest zdeterminowana zapewnić spójność inicjatyw UE w dziedzinie obronności i uważa, że PESCO odegra w tym centralną rolę, także w kontekście wszelkich przyszłych unijnych polityk i instrumentów w dziedzinie obronności. Rada przypomina zatem, że należy określić charakter i zakres synergii, jakie można by rozwinąć między PESCO a przyszłymi instrumentami służącymi wzmocnieniu EDTIB.
23. Z uwagi na kontekst geopolityczny i nowe wysiłki w dziedzinie unijnej obronności, zasadnicze znaczenie ma zapewnienie politycznego bodźca i większej podmiotowości uczestniczących państw członkowskich, jeśli PESCO ma pozostać inicjatywą strategiczną w pełnym znaczeniu tego słowa. Należy kontynuować regularne dyskusje polityczne na wysokim szczeblu między uczestniczącymi państwami członkowskimi a Wysokim Przedstawicielem, również jako wiceprzewodniczącym Komisji i szef EDA, w tym na forum odpowiednich organów przygotowawczych Rady, w szczególności na forum Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa, EUMC i Grupy Polityczno-Wojskowej, oraz w innych odpowiednich formatach. Rada zwraca się również do sekretariatu PESCO o dalsze wspieranie uczestniczących państw członkowskich we wszystkich działaniach określonych w niniejszym zaleceniu, w tym poprzez organizowanie regularnych spotkań z przedstawicielami uczestniczących państw członkowskich.

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2418 z dnia 18 października 2023 r. w sprawie ustanowienia instrumentu na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy (EDIRPA) (Dz.U. L 2023/2418 z 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj>).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1525 z dnia 20 lipca 2023 r. w sprawie wspierania produkcji amunicji (ASAP) (Dz.U. L 185 z 24.7.2023, s. 7).

Sporządzono w Brukseli dnia 13 listopada 2023 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
J. BORRELL FONTELLES
